

Број/Број: 01,02,03/11-05-450/08
Сарајево/Сарајево, 20. 11. 2008.godine

Kolegiju oba doma Parlamentarne skupštine BiH

Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma PSBiH

Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH

Kolegiju Sekretarijata PSBiH

**IZVJEŠTAJ S TREĆEG PLENARNOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
MEDITERANA, Monako, od 13. do 15. novembra 2008. godine**

U Monaku je, od 13. do 15. novembra 2008., održano treće plenarno zasjedanje Parlamentarne skupštine Mediterana na kojem su učestvovala nacionalne delegacije 22 države članice PAM-a, predstavnici regionalnih parlamenata, nemediterskih zemalja, međunarodnih i nevladinih organizacija. U delegaciji Parlamentarne skupštine BiH bili su: Niko Lozančić, predsjedavajući Predstavničkog doma PSBiH, Slaven Katičić, savjetnik, Edina Hrnjić, stručna saradnica za saradnju s međunarodnim organizacijama, i Adnan Bešić, prevodilac. Delegaciju je na zasjedanju pratio i akreditirani ambasador BiH u Monaku Almir Šahović.

Službenom otvaranju zasjedanja prethodili su zatvoreni sastanci dvije glavne geopolitičkih grupe (sjeverne i južne), na kojima su razmatrani prijedlozi kandidata za članstvo u Uredu Parlamentarne skupštine Mediterana, s obzirom na završetak mandata dosadašnjim članovima.

Nakon sastanaka geopolitičkih grupa, gosp. Lozančić susreo se s gosp. Sergiom Piazzom, generalnim sekretarom Parlamentarne skupštine Mediterana. Gosp. Piazzini ukratko je upoznao gosp. Lozančića s radom PAM-a, izražavajući zadovoljstvo što će gosp. Lozančić biti jedini predsjednik parlamenta koji će se obratiti na plenarnom zasjedanju PAM-a, posebno zbog iskustva kroz koje je prošla Bosna i Hercegovina. Naveo je da je model koji je BiH pronašla za zajednički život predstavlja nadu za Balkan i Srednji istok. Gosp. Lozančić zahvalio se na ukazanoj prilici za obraćanje na ovom skupu, izražavajući nadu da će imati mogućnost prenijeti iskustva Bosne i Hercegovine, posebno kada je u pitanju rad multietničkih parlamenata.

Treće plenarno zasjedanje Parlamentarne skupštine Mediterana svečano je otvorio princ Albert II. od Monaka. U svom govoru princ Albert naglasio je značaj Mediterana i uloge koju Kneževina Monako ima u podršci i rješavanju pitanja od zajedničkog interesa, kao što su održivi razvoj i zaštita okoliša. Kada su u pitanju sukobi u regiji, istaknuo je da je za Monako izuzetno važna neutralnost.

Na početku rada Skupštine prisutnima se obratio i gosp. Stephane Valeri, predsjednik Nacionalnog vijeća Monaka, koji je istaknuo kako razumijevanje Mediterana pomaže razumijevanju regije sa svim njenim nesigurnostima i nadama. Također, parlamenti imaju važnu ulogu u promoviranju pravde i mira, te je u tom smislu posebno naglasio važnost parlamentarne diplomatije kao komplementarne diplomatiji na nivou vlada. Dodao je da Parlamentarna skupština Mediterana nudi platformu za dijalog koji nadilazi tradicionalni rascijep između sjevera i juga.

Predsjednik Skupštine gosp. Abdelwahed Radi prisutnima je pročitao poruku generalnog sekretara Ujedinjenih naroda Ban Ki Moona. Generalni sekretar UN-a poslao je proruku o Mediteranu kao jedinstvenoj mješavini kultura, iskustava i pogleda na svijet, gdje se snažno osjeća globalna međuzavisnost počevši od zaštite okoliša i trgovine do mira i sigurnosti. Posebno je bio zadovoljan najnovijim pozitivnim pomacima u mediteranskoj regiji koji, kako je rekao, ulijevaju nadu. U tom smislu naročito je važnim ocijenio pregovore između Izraela i Palestine, otvaranje indirektnih pregovora između Izraela i Sirije uz posredovanje Turske, uspostavu diplomatskih odnosa između Sirije i Libana, te spremnost dvije strane za postizanje rješenja kiparskog pitanja. Iako su ovi pomaci značajni, još uvijek su slabi te je stoga, prema mišljenju sekretara UN-a, potrebno da zemlje regije, kao prijatelji i kao susjedi, preuzmu aktivniju ulogu u davanju podrške ovim težnjama za postizanje mira.

Nakon uvodnih obraćanja upriličen je kratak susret najviših zvaničnika s princom Albertom II. od Monaka. Susretu je prisustvovao i gosp. Lozančić. Tom prilikom zahvalio se princu Albertu na podršci koju je Kneževina Monako pružala Bosni i Hercegovini.

U nastavku zasjedanja Skupštine prisutnima su se obratili: Niko Lozančić, predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Alexander Dzashov, potpredsjednik Parlamentarne skupštine za crnomorsku ekonomsku saradnju (PABSEC), Maxwell Gaylard, zamjenik specijalnog koordinatora UN-a za mirovni proces na Srednjem istoku (UNSCO), te prof. Carlo Rubbia, dobitnik Nobelove nagrade za fiziku (Evropska organizacija za nuklearna istraživanja - CERN).

U svom obraćanju gosp. Lozančić istaknuo je da je zasjedanje Parlamentarne skupštine Mediterana prilika za iskazivanje zajedničkog opredjeljenja za saradnju, dijalog i bolje razumijevanje među narodima i državama Mediterana. Međusobno upoznavanje i razmjena različitih iskustava i informacija mogu pridonijeti boljem razumijevanju i jačanju povjerenja. Gosp. Lozančić govorio je o naprecima koje je ostvarila BiH nakon vjerovatno najkrvavijeg sukoba na tlu Evrope poslije Drugog svjetskog rata. Spomenuo je uspostavljanje i učvršćivanje mira i demokratskih institucija, provođenje izbora prema demokratskim standardima, povratak raseljenih i izbjeglih, uspostavljanje jedinstvenih oružanih snaga, uspostavljanje nezavisne obavještajne agencije, reformu fiskalnog, obrazovnog i sistema javnog informiranja, te javne uprave i policijskih snaga, i na kraju, potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s EU i započinjanje intenziviranog dijaloga o pristupanju NATO-u. Ističući kako je Parlamentarna skupština Mediterana prilika za neposrednu razmjenu iskustava kroz koju se jačaju međusobni odnosi i kultura dijaloga, kompromisa te međusobnog uvažavanja, gosp. Lozančić pozvao je države članice da sa skupa upute zajedničke poruke mira i ohrabrenja, poruke svijesti o zajedničkim problemima i zajedničkoj spremnosti za njihovo rješavanje.¹

U nastavku zasjedanja prezentirane su aktivnosti tri stalna komiteta: Prvog stalnog komiteta (*Komitet za političku i sigurnosnu saradnju*), Drugog stalnog komiteta (*Komitet za ekonomsku, socijalnu i saradnju u oblasti okoliša*) te Trećeg stalnog komiteta (*Komitet za dijalog između civilizacija i ljudska prava*).

Centralni događaj na trećem plenarnom zasjedanju Parlamentarne skupštine Mediterana bila je prezentacija i usvajanje Mediteranske povelje, političkog manifesta kojim se izražava opredjeljenje za mir, sigurnost i

¹ Integralni tekst obraćanja gosp. Lozančića nalazi se u prilogu Izvještaja

napredak u ime mediteranskih naroda. Povelja, prema riječima predsjednika PAM-a Abdelwahida Radia, dokument je kojim se definiraju identitet Mediterana i mapa puta za budućnost regije.²

Sa zasjedanja PAM-a potekla je i inicijativa za obilježavanje Dana Mediterana, koju je prezentirala gđa Elissavet Papademetriou, potpredsjednica PAM-a. Svake godine će 21. mart biti obilježen kao Dan Mediterana, a tema kojom će biti obilježen prvi Dan Mediterana 21. marta 2009. godine je: „Zajedničke vrijednosti – zajedničke aspiracije“ i bit će, prije svega, usmjerena na mlade iz mediteranske regije.

Na završetku zasjedanja izabran je novi predsjednik PAM-a, kao i novi članovi Ureda tijekom iduće dvije godine. Za predsjednika PAM-a izabran je gosp. Rudy Salles, zamjenik predsjednika Nacionalne skupštine Francuske, dok su za članove Ureda izabrani: gđa Elissavet Papademetriou (Grčka), gosp. Francesco Amoroso (Italija), gosp. Suleiman Ghneimat (Jordan), gosp. Muhamed Titna Alaoui (Maroko), gosp. Tayseer Quba'a (Palestina) i gosp. José Junqueiro (Portugal). Ostalo je upražnjeno mjesto u Uredu koje ispred južne geopolitičke grupe pripada Alžiru.

Učesnicima trećeg plenarnog zasjedanja Parlamentarne skupštine Mediterana prezentiran je i finansijski izvještaj za 2008. godinu te Projekcija budžeta i pojedinačni doprinosi država članica za 2009. godinu. Prema riječima generalnog sekretara PAM-a, otežavajuća okolnost u finansijskom pogledu je što tri države članice nisu uplatile doprinose za 2008. godinu (BiH je uredno izvršila uplatu 11.000 eura, koliko iznosi njen doprinos), te je apelirao na pravovremeno izvršenje uplata za 2009. godinu. Buudući da Budžet PAM-a za 2009. godinu nije povećan, iznos koji BiH treba uplatiti za rad PAM-a ostao je isti kao i u 2008. godini (ukupno 11.000 eura).

Učešćem delegacije Parlamentarne skupštine BiH na trećem plenarnom zasjedanju Parlamentarne skupštine Mediterana ukazano je na potrebu aktivnijeg i redovnijeg angažmana njenih članova u radu te institucije. Naime, ostale države članice Parlamentarne skupštine Mediterana zastupljene su u stalnim komisijama koje imaju maksimalno pet članova uključenih u redovne aktivnosti PAM-a (tri stalna komiteta, potkomiteta, redovna godišnja zasjedanja), te bi bilo uputno angažman članova iz BiH sa *ad hoc* nivoa podići na nivo stalne zastupljenosti u Parlamentarnoj skupštini Mediterana.

Izvještaj pripremila:

Edina Hrnjić

Stručna saradnica za saradnju
s međunarodnim organizacijama

Izvještaj odobrio:

Niko Lozančić

Predsjedavajući Predstavničkog doma

Dostaviti:

- naslovu
- Odjelu za informacije i dokumentaciju
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

² Tekst Mediteranske povelje s dodatkom nalazi se u prilogu Izvještaja